

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 17.5.2011
KOM(2011) 271 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Statusrapport om ratificeringen og anbefalingerne fra overvågningsorganerne
vedrørende de konventioner, der er opført i bilag III til Rådets forordning (EF) nr.
732/2008 om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer i henhold til
samme forordnings artikel 8, stk. 3,**

GSP+

{SEK(2011) 578 endelig}

EU'S ARRANGEMENT MED GENERELLE TOLDPRÆFERENCER

Den Europæiske Unions arrangement med generelle toldpræferencer (i det følgende benævnt "GSP") er et generelt, ikke-gensidigt og ikke-diskriminerende arrangement med præferencehandelsordninger, som EU anvender til at give udviklingslande præferenceadgang til sine markeder. I henhold til artikel 208 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og Unionens generelle langsigtede mål for bæredygtige udvikling, skal de generelle mål for GSP hjælpe udviklingslandene med at udrydde fattigdom ved at give dem præferenceadgang til EU-markedet og fremme bæredygtig udvikling.

GSP har til formål at fremme udviklingslandenes eksport til Unionen ved hjælp af toldpræferencer med fokus på de lande, der har størst behov, fremme væksten i udviklingslandenes eksport af eksisterende varer eller en diversificering til nye varer. Målet er at sætte landene i stand til at udvikle deres erhvervsliv, hvilket vil medføre øget produktivitet, konkurrencedygtighed og mulighed for at fremme diversificering og investeringer. I tråd med Unionens politik for bæredygtig udvikling er målet med GSP også at skabe incitament for udviklingslandene, så de kan indgå forpligtelser om at ratificere og effektivt gennemføre de væsentlige internationale konventioner om menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og god regeringsførelse.

Unionen vedtog GSP, efter at det på De Forenede Nationers Konference om Handel og Udvikling (UNCTAD) i 1968 blev anbefalet at skabe et arrangement med generelle toldpræferencer, som indebærer, at industrilandene giver handelspræferencer til alle udviklingslande. I WTO/GATT-systemet er GSP dækket af beslutningen om differentieret og gunstigere behandling, gensidighed og øget deltagelse for udviklingslandenes vedkommende (den såkaldte "bemyndigelsesbestemmelse").

Det Europæiske Fællesskab var først til at gennemføre GSP-arrangementet i 1971. Siden da er GSP blevet ændret betydeligt. For at tilpasse arrangementet regelmæssigt i henhold til de skiftende forhold i det multilaterale handelssystem blev det besluttet, at GSP-arrangementet skulle gennemføres over perioder på ti år. Den nuværende periode begyndte i 2006 og udløber i 2015. GSP indføres ved hjælp af en række forordninger, som finder anvendelse i tre år ad gangen, således at GSP kan ajourføres regelmæssigt under hensyntagen til udviklingen i de relevante handelsdata. Det nuværende GSP-arrangement blev indført ved Rådets forordning (EF) nr. 732/2008¹ (GSP-forordningen), som trådte i kraft den 1. januar 2009 og udløber den 31. december 2011. Kommissionen vedtog den 26. maj 2010 et forslag om at forlænge gyldigheden af denne forordning til den 31. december 2013 for at få mere tid til at forberede ændringen af GSP. Forslaget blev fremsendt til Rådet og Europa-Parlamentet² samme dag.

GSP omfatter tre typer ordninger for de begunstigede, nemlig den generelle ordning, den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse (i det følgende benævnt "GSP+") og "alt undtagen våben-ordningen" (EBA – Everything But Arms).

¹ Rådets forordning (EF) nr. 732/2008 af 22. juli 2008 om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1. januar 2009 til 31. december 2011 (EUT L 211 af 6.8.2008, s. 1).

² I henhold til artikel 207, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde skal Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure vedtage foranstaltninger om gennemførelse af den fælles handelspolitik. De foregående GSP-forordninger blev vedtaget af Rådet alene.

GSP+

GSP+ omfatter yderligere toldnedsættelser udover de nedsættelser, der allerede ydes under den generelle GSP-ordning, til en udvalgt gruppe udviklingslande, som er sårbare på grund af mangel på diversificering i handel med varer og utilstrækkelig integration i det internationale handelssystem. For at komme i betragtning skal de have ratificeret og gennemført de væsentlige internationale konventioner om menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og god regeringsførelse. GSP+ har til formål at fremme yderligere økonomisk vækst og derved imødekomme behovene for bæredygtig udvikling på en positiv måde.

I overensstemmelse med kriterierne for begunstiggelse under GSP+, jf. artikel 8, stk. 4, i GSP-forordningen, kan et land blive omfattet af præferencerne under den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse, hvis det:

- har ratificeret og effektivt gennemført alle de konventioner, der er opført i bilag III
- giver tilsagn om at opretholde ratificeringen af konventionerne og deres gennemførelsesbestemmelser og -foranstaltninger, og som accepterer regelmæssigt at overvåge og kontrollere gennemførelsen heraf i overensstemmelse med gennemførelsesbestemmelserne i de konventioner, det har ratificeret, og
- betragtes som et sårbart land.

Kriterierne for sårbarhed er fastsat i GSP-forordningens artikel 8, stk. 2. Et sårbart land er et land:

- som ikke er klassificeret af Verdensbanken som et højindkomstland i tre på hinanden følgende år, og hvor de fem største afsnit af dets import til Fællesskabet under GSP udgør mere end 75% i værdi af dets samlede import under GSP, og
- hvis import til Unionen under GSP udgør mindre end 1 % i værdi af den samlede import til Unionen under GSP.

GSP+ blev indrømmet et land eller territorium, der inden den 31. oktober 2008 eller 30. april 2010 har indgivet en anmodning herom, og hvis undersøgelsen af anmodningen viser, at ansøgerlandet eller –territoriet opfylder betingelserne.

DEN AKTUELLE SITUATION

I henhold til GSP-forordningens artikel 8, stk. 3, forelægger Kommissionen inden udløbet af anvendelsesperioden for denne forordning og i god tid før drøftelserne om den næste forordning, en rapport for Rådet om, hvor langt ratificeringen af konventionerne i bilag III er nået, med henstillinger fra de relevante overvågningsorganer.

Denne beretning gør status over ratificeringen og den effektive gennemførelse af de konventioner, der er opført i GSP-forordningens bilag III, i de 16 lande, der er begunstiget under GSP+-ordningen, nemlig Armenien, Aserbajdsjan, Bolivia, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Georgien, Guatemala, Honduras, Mongoliet, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru og Sri Lanka.

Den 9. december 2008 vedtog Kommissionen en beslutning³ om oprettelse af en liste over begunstigede lande under GSP+. GSP+-ordningen blev indrømmet de lande, der opfyldte betingelserne i GSP-forordningen. Listen omfattede følgende 16 lande: Armenien, Aserbajdsjan, Bolivia, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Georgien, Guatemala, Honduras, Mongoliet, Nicaragua, Paraguay, Peru, Sri Lanka og Venezuela.

Sammenlignet med GSP+-ordningen for 2006-2008⁴ er tre nye lande medtaget på listen: Armenien, Aserbajdsjan og Paraguay. Moldova og Venezuela er ikke længere begunstigede lande. I marts 2008 blev Moldova slettet fra listen over begunstigede lande, da landet blev indrømmet autonome handelspræferencer i et separat retligt instrument. I august 2009 blev Venezuela slettet fra listen over begunstigede lande⁵, da landet ikke ratificerede De Forenede Nationers (FN) konvention mod korruption.

Panama indgav ikke en anmodning om GSP+-ordningen inden fristen den 31. oktober 2008 og blev derfor ikke begunstiget under GSP+-ordningen fra 1. januar 2009 til 30. juni 2010⁶.

Fra 16. august 2010 var GSP+-ordningen midlertidigt trukket tilbage for Sri Lankas vedkommende (yderligere detaljer under afsnittet om menneskerettighedskonventionen).

A. Status i ratifikationen

Samtlige begunstigede lande har ratificeret konventionerne i bilag III til GSP-forordningen.

B. Status med hensyn til effektiv gennemførelse

I henhold til GSP-forordningens artikel 8, stk. 3, følger Kommissionen ratificeringen og den effektive gennemførelse af GSP+-konventionerne ved at undersøge de foreliggende oplysninger fra de relevante overvågningsorganer. Kommissionen forventes at overvåge den effektive gennemførelse af de internationale konventioner i henhold til de respektive gennemførelsesmekanismer. Gennemgangen af overholdelsen af kravene i ordningen er derfor baseret på rapporter og bemærkninger fra overvågningsorganerne i de relevante internationale organisationer.

³ Kommissionens beslutning 2008/938/EF af 9.12.2008 om listen over begunstigede lande, som opfylder betingelserne for den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 732/2008 om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer i perioden fra 1.1.2009 til 31.12.2011 (EUT L 334 af 12.12.2008, s. 90).

⁴ Kommissionens afgørelse 2005/924/EF af 21. december 2005 om listen over begunstigede lande, som opfylder betingelserne for den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse, jf. artikel 26, litra e), i Rådets forordning (EF) nr. 980/2005 om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer

⁵ Kommissionens beslutning 2009/454/EF af 11. juni 2009 om ændring af beslutning 2008/938/EF om listen over begunstigede lande, som opfylder betingelserne for den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 732/2008 om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer i perioden fra 1.1.2009 til 31.12.2011 (EUT L 149 af 12.6.2009, s. 78).

⁶ Panama blev på ny begunstiget under GSP+-ordningen pr. 1. juli 2010 ved Kommissionens afgørelse 2010/318/EU af 9. juni 2010 om de begunstigede lande, som opfylder betingelserne for den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse for perioden fra den 1. juli 2010 til den 31. december 2011 i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 732/2008 (EUT L 142 af 10.6.2010, s. 10).

Beretningen giver et generelt overblik over overvågningsorganernes konklusioner. De detaljerede anbefalinger fra overvågningsorganerne under FN og Den internationale Arbejdsorganisation (ILO) og andre overholdelses/gennemførelsesudvalg er knyttet som bilag IV til det ledsagende dokument til GSP+-rapporten. Overvågningen har især været fokuseret på, hvordan situationen har ændret sig siden den foregående beretning.

Menneskerettighedskonventioner

De begunstigede lande overholder generelt kravene om effektiv gennemførelse af menneskerettighedskonventionen. Der var dog forsinkelser i indberetningerne til FN's overvågningsorganer fra de fleste lande. Overvågningsorganerne har ikke desto mindre bemærket en række positive udviklinger, herunder vedtagelsen af lovgivningsmæssige og politiske foranstaltninger med henblik på gennemførelse af konventionerne. Overvågningsorganerne var tilfredse med disse positive udviklinger og anbefalede landene at styrke deres bestræbelser på at bringe deres lovgivning i fuld overensstemmelse med de relevante konventioner.

Overvågningsorganerne gjorde samtidig opmærksom på visse mangler vedrørende tilpasning af lovgivningen til konventionerne og den praktiske gennemførelse heraf. Overvågningsorganerne vedtog derfor en række anbefalinger om yderligere foranstaltninger, som de begunstigede lande bør træffe. Kommissionen benytter de bilaterale dialoger (se nærmere i afsnittet om GSP+-dialog) til nøje at overvåge de fremskridt, der sker i de begunstigede lande, med henblik på at overholde kravene i konventionerne og skabe yderligere fremskridt. Der vil om nødvendigt blive truffet foranstaltninger, som f.eks. for Sri Lankas vedkommende.

I 2008 modtog Kommissionen oplysninger, herunder offentligt tilgængelige rapporter og erklæringer fra De Forenede Nationer (FN) samt oplysninger fra andre relevante kilder, herunder ikke-statslige organisationer, som viste, at den nationale lovgivning i Sri Lanka, som indbefatter internationale menneskerettighedskonventioner, navnlig den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og konventionen om barnets rettigheder, ikke var effektivt gennemført. I oktober 2008 indledte Kommissionen en undersøgelse⁷. Undersøgelsen blev baseret på ekstern ekspertbistand og konkluderede, at Sri Lanka ikke effektivt gennemførte disse tre konventioner. Den 15. februar 2010 vedtog Rådet for Den Europæiske Union en midlertidig tilbagetrækning af GSP+-toldpræferencerne for Sri Lanka⁸. Adgangen til den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse for varer med oprindelse i Sri Lanka genindføres, hvis begrundelsen for den midlertidige tilbagetrækning ikke længere er til stede. Unionen har forpligtet sig til at anvende GSP+ som et ansporende incitament til at danne grundlag for en bedre menneskerettighedssituation i Sri Lanka. Den midlertidige tilbagetrækning fik virkning den 16. august 2010.

⁷ Kommissionens afgørelse 2008/803/EF af 14.10.2008 om iværksættelse af en undersøgelse vedrørende effektiv gennemførelse af visse menneskerettighedskonventioner i Sri Lanka, jf. artikel 18, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 980/2005 (EUT L 277 af 18.10.2008, s. 34).

⁸ Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 143/2010 af 15. februar 2010 om midlertidig tilbagetrækning af adgangen til den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse i henhold til forordning (EF) nr. 732/2008, for så vidt angår Den Demokratiske Socialistiske Republik Sri Lanka (EUT L 45 af 20.2.2010, s. 1).

Konventioner om arbejdsrettigheder

De begunstige lande overholder generelt kravene om effektiv gennemførelse af ILO's væsentligste konventioner om arbejdsstandarder, som er fastlagt i de grundlæggende ILO-konventioner. ILO-overvågningsorganerne har dog rapporteret om visse mangler i forbindelse med gennemførelsen af visse konventioner, især hvad angår gennemførelsen af konvention nr. 87 og 98, men også konvention nr. 100, 111, 138 og 182. Uanset disse udeståender erkender overvågningsorganerne de begunstige landes konstruktive engagement i overvågningsprocessen og de foranstaltninger, de har truffet for at tackle situationen. Kommissionen benytter de bilaterale dialoger (se nærmere i afsnittet om GSP+-dialog) til nøje at overvåge de fremskridt, der sker i de begunstige lande, med henblik på at overholde kravene i konventionerne og skabe yderligere fremskridt. Der vil om nødvendigt blive truffet foranstaltninger.

Den 31. marts 2008 indledte Kommissionen en undersøgelse⁹ med henblik på at fastslå, om den nationale lovgivning i El Salvador stadig omfatter ILO-konvention nr. 87 eller om denne lovgivning ikke er effektivt gennemført. I henhold til GSP-forordningens artikel 19, stk. 2, har Kommissionen efter proceduren i samme forordnings artikel 27, stk. 5, truffet afgørelse om, at resultaterne af undersøgelsen ikke gør en midlertidig tilbagetrækning af den særlige ansporende ordning berettiget. Undersøgelsen blev derfor afsluttet.

Konventioner om miljøbeskyttelse og god regeringsførelse

I henhold til overvågningsorganernes rapporter er overholdelsen af konventionerne om miljøbeskyttelse og god regeringsførelse generelt tilfredsstillende. Overvågningsorganerne har bemærket en række positive udviklinger i indberetningsperioden, herunder fremskridt i forbindelse med håndhævelsen af visse konventioner. Der ses dog stadig visse mangler vedrørende rapporteringsforpligtelserne. Kommissionen benytter også her de bilaterale dialoger (se nærmere i næste afsnit) til nøje at overvåge de fremskridt, der er sket i de begunstige lande, med henblik på at overholde kravene i konventionerne og skabe yderligere fremskridt. Der vil om nødvendigt blive truffet foranstaltninger.

GSP+-dialog

Da GSP+-ordningen er et incitament for at fremme effektiv gennemførelse i de begunstige lande af de relevante konventioner, iværksatte Kommissionen i 2009 en række bilaterale dialoger med enkelte begunstige lande under GSP+-ordningen om deres effektive gennemførelse af konventionerne og især om de områder, hvor de internationale overvågningsprocesser havde opstillet en række spørgsmål, og hvor denne dialog på nyttig vis kunne bidrage til at fremme forbedringer i den effektive gennemførelse af GSP+-konventionerne. Regeringerne i samtlige begunstige lande under GSP+ deltog positivt i denne proces og påskønnede navnlig den uformelle, konstruktive og resultatorienterede form.

Kommissionen har til hensigt at opretholde og, om nødvendigt, intensivere de bilaterale dialoger med de enkelte GSP+-lande for at tilskynde til gradvis forbedring i gennemførelsen af GSP+-konventionerne.

⁹ Kommissionens afgørelse 2008/316/EF af 31. marts 2008 om iværksættelse af en undersøgelse vedrørende beskyttelsen af foreningsfriheden og organisationsfriheden i El Salvador, jf. artikel 18, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 980/2005 (EUT L 108 af 18.4.2008, s. 9).